

11. Инвестиции: Учебник / Л. Л. Игонина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Магистр: НИЦ Инфра-М, 2013. – 752 с.
12. Инвестиционный менеджмент: Учебник / П. Н. Брусов, Т. В. Филатова, Н. И. Лахметкина. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 333 с.
13. Инвестиционное проектирование: Учебное пособие / А. П. Гарнов, О. В. Краснобаева. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. – 254 с.
14. Инвестиционное бизнес-планирование: Учебное пособие / М. В. Чараева, Г. М. Лапицкая, Н. В. Крашенникова. – М.: Альфа-М: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 176 с.
15. Инвестиционный анализ. Подготовка и оценка инвестиций в реальные активы: Учебник / И. В. Липсиц, В. В. Коссов. – М.: НИЦ Инфра-М, 2013. – 320 с.
16. Инвестиционный анализ: Учебное пособие / Я. С. Мелкумов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 176 с.
17. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. – М.: Дело, 1998. – 756 с.
18. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райзберг, С. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 478 с.
19. Саати Т., Кернс К. Аналитическое планирование. Организация систем / пер. а англ. – М.: Радио и связь, 1991. – 278 с.
20. Сергеев И.В. Организация и финансирование инвестиций: Учеб. пособие для вузов по экон. специальностям и направлениям / И. В. Сергеев, И. И. Веретенникова, В. В. Яновский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 399 с.
21. Староверова Г. С. Экономическая оценка инвестиций : учебное пособие / Г. С. Староверова, А. Ю. Медведева, И. В. Сорокина. – М.: КНОРУС. – 412 с
22. Хасби Д. Стратегический менеджмент / Д. Хасби. – М.: Контур, 1998. – 488 с.
23. Чиченов М. В. Инвестиции: учебное пособие/ М. В. Чиченов и [др.]; под ред. М. В. Чиченова. – М.: КНОРУС, 2007. – 418 с.
24. Шарп У., Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции [Текст] / Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 1028 с.
25. Швандар В.А. Управление инвестиционными проектами: учеб. пособие для вузов / В. А. Швандар, А. И. Базилевич. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 208 с.

УДК 330.322.011

Шелупина В.О.

студентка

Сумського державного університету

Пригара І.О.

кандидат економічних наук,

Шосткинський інститут

Сумського державного університету

Новикова І.В.

кандидат економічних наук,

Шосткинський інститут

Сумського державного університету

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглянуто основні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону, а також детально описано методику та методологію здійснення оцінки інвестиційної привабливості регіону за рейтинговим підходом, здійснено оцінку інвестиційної привабливості Сумської області та запропоновано шляхи й напрямки підвищення її рівня.

Ключові слова: інвестиційна привабливість регіону, регіон, інвестування, оцінка інвестиційної привабливості, розвиток регіонів.

Шелупина В.А., Пригара І.А., Новикова І.В. ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ НА ПРИМЕРЕ СУМСКОЙ ОБЛАСТИ

В статье рассмотрены основные подходы к оценке инвестиционной привлекательности региона, а также подробно описана методика и методология проведения оценки инвестиционной привлекательности региона за рейтинговым подходом, осуществлена оценка инвестиционной привлекательности Сумской области и предложены пути и направления повышения ее уровня.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность региона, регион, инвестирование, оценка инвестиционной привлекательности, развитие регионов.

Shelupina V.O., Prigara I.O., Novikova I.V. EVALUATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF REGIONS ON THE EXAMPLE OF SUMY REGION

The article deals with the main approaches to the evaluation of the investment attractiveness of the region, and described in detail the methodology and the methodology of evaluation of investment attractiveness of the region for the rating approach, provided an assessment of investment attractiveness of the Sumy region and ways to improve its level.

Keywords: investment attractiveness of regions, region, investment, evaluation of investment attractiveness, development of regions.

Постановка проблеми. Україна є досить неоднорідною країною як з точки зору географічних умов, так і в плані соціально-економічного розвитку. Така географічна та соціально-економічна різноманітність свідчить про значний потенціал її регіонів, оскільки дозволяє запропонувати різноманітні «пакети» інвестиційних умов, якими може скористатись широке коло потенційних інвесторів, адже кожний інвестор орієнтується на цілком конкретні характеристики територій, які для нього є визначальними.

Ухвалюючи рішення про початок роботи у тій чи тій країні, інвестори спочатку оцінюють її інвестиційний потенціал у цілому, а потім обирають найбільш привабливий для них та сприятливий для ведення бізнесу регіон.

Оцінки інвестиційного клімату в регіонах та ступеню інвестиційної їхньої привабливості дозволяють визначити інвестиційні перспективи регіонів України та виокремити з них найбільш сприятливі для бізнесу. Крім того, на їх основі стає можливо розро-

бити конкретні рекомендації щодо можливостей підвищення та шляхів реалізації наявного потенціалу в розрізі кожного регіону. Тож оцінка інвестиційної привабливості регіону є корисною не лише для інвесторів, а й для представників влади. Тому набирає актуальності питання щодо визначення та оцінки інвестиційної привабливості регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою інвестиційної привабливості регіонів займалися такі широке коло як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, таких як І. Бланк, В. Захожай і М. Кіт, С. Петровська, В. Ізюмська, О. Оніщенко, Т. Уманець, Т. Момот тощо.

Сьогодні значна кількість великих економічних видань та консалтингових компаній регулярно відслідковують інформацію про стан національних та регіональних інвестиційних комплексів на основі публічних джерел з результатами рейтингів та окремих оцінок інвестиційної привабливості країн та регіонів, які регулярно презентують Світовий Банк (World Bank), BERI, Standard & Poor's, Moody's Investors Service і Fitch. На території України аналізом інвестиційної привабливості в регіональному аспекті займається Державний комітет статистики, Інститут Реформ, аналітична група «Експерт Україна», а також аналітична група центру сприяння іноземному інвестуванню InvestUkraine.

Проте варто зазначити, що попри велику кількість науково-методичних розробок в даному напрямку на сьогодні ще не існує досконалої універсальної методики оцінки інвестиційної привабливості регіонів, що спричиняє труднощі у підтвердженні об'єктивності оцінки. Тому рух у напрямку вироблення та вдосконалення універсальної методики оцінки інвестиційної привабливості регіонів також набуває актуальності.

Постановка завдання. Головною метою дослідницької роботи є оцінка інвестиційної привабливості регіону на прикладі Сумської області на основі контент-аналізу статистичних даних. У відповідності до поставленої мети були сформульовані наступні завдання:

1) аналіз загальних методичних підходів та параметрів визначення інвестиційної привабливості регіонів України;

2) дослідження рівня інвестиційної привабливості Сумської області шляхом визначення інтегрального показника її оцінки;

3) визначення напрямків та шляхів підвищення інвестиційної привабливості Сумської області.

Виклад основних матеріалів дослідження. В Україні загальноприйнятої методики визначення інвестиційної привабливості регіону (ІПР) немає, її розраховують різні установи та організації за власними підходами, що спричиняє труднощі у підтвердженні об'єктивності оцінки. Проте систематизація таких методик дозволила об'єднати їх в три основні підходи: *статистичний, експертний та рейтинговий* [1].

Статистичний підхід ґрунтується на аналізі фактичних статистичних даних стосовно надходження інвестицій в обрані регіони і базується на припущенні, що високий рівень визначених показників свідчить про високу інвестиційну привабливість регіону. Цей підхід широко застосовується органами державної адміністрації та місцевого самоврядування. Водночас слід враховувати, що метод носить формалізований характер і базується на конкретних соціально-економічних показниках. Окрім того, статистичний підхід дозволяє врахувати лише факт надходження інвестицій і не враховує багатьох чинників, що приймаються інвесторами до уваги.

Метод експертних оцінок полягає в експертній оцінці різноманітних показників розвитку регіону: експерт з власних міркувань і власного досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку та формує висновки стосовно інвестиційного клімату в регіоні. Слід зазначити, що до цього методу найчастіше звертаються іноземні інвестори. Перевагою використання експертного підходу є можливість адаптації показників і факторів, що вивчаються для потреб конкретних інвесторів або поглиблений аналіз привабливості певних галузей. Водночас до суттєвих недоліків використання методу експертних оцінок слід віднести суб'єктивність оцінки та залежність висновків від позиції експерта.

Рейтинговий підхід включає два різновиди – рейтингово-аналітичний підхід та рейтинговий підхід на основі опитувань. *Рейтингово-аналітичний (рейтингово-порівняльний)* метод полягає в аналізі різних аспектів розвитку регіону, формуванні на їхній основі аналітичних показників, подальшого їх групування та консолідації і формуванні інтегрального показника, за яким будується рейтинг регіону і визначається позиція конкретного регіону в рейтингу. До переваг цього підходу відносять простоту використання та зручність інтерпретації результатів, а до недоліків – значну залежність від макроекономічних показників, непрозорість показників, що групуються, відсутність врахування регіональної специфіки. У результаті отримане значення рейтингу лише вказує на місце регіону серед інших регіонів, але нічого не говорить про галузеву специфіку регіону і пріоритетні напрямки інвестицій. *Рейтинговий підхід на основі опитувань*, як зрозуміло з його назви, базується на опитуванні суб'єктів економічної діяльності даного регіону, в процесі якого визначають ступінь та напрям впливу тих чи інших факторів. У подальшому дані опитування групуються і на основі інтегрального показника будується загальний рейтинг регіону. Саме ця методика широко впроваджена у практику провідних світових консалтингових та аналітичних агенцій. Як перевагу цього методу слід назвати можливість поряд із визначенням загального місця регіону провести аналіз відповідей респондентів відповідно до інформаційних потреб інвестора. Проте, використання цього підходу призводить до значної вартості проведення досліджень та виникнення проблем з формуванням репрезентативної вибірки за регіонами [2].

Серед усіх підходів до оцінки інвестиційної привабливості регіону, саме рейтинговий метод набув найбільш широкої популярності завдяки простоті використання та забезпеченню задоволення інформаційних потреб різних суб'єктів інвестиційного та суспільно-економічного процесу. Особливості використання результатів даного методу наведено у таблиці 1.

Також важливо зазначити, що для оцінки інвестиційної привабливості регіонів різні економічні видання, аналітичні компанії та установи використовують дещо відмінні один від одного варіанти методики формування рейтингів. Основна відмінність таких методик полягає у критеріях вибору входних параметрів, алгоритмі їх групування та кількості груп – наприклад, журнал *Euromoney* враховує лише 9 груп показників, а Швейцарський інститут розвитку менеджменту аж 381 групу, окрім того ці методики відрізняються по методам обчислення інтегрального показника [1].

Таблиця 1
Особливості використання результатів рейтингової оцінки інвестиційної привабливості регіонів [1]

№	Назва структури	Мета використання
1.	Структури державного і регіонального рівня управління	При аналізі, формуванні, контролі поточних і стратегічних рішень щодо інвестиційних процесів, формуванні стратегій розвитку регіону
2.	Міжнародні інституції	З метою прийняття зважених рішень щодо підтримки в інвестуванні
3.	Інвестори	З метою проведення різного роду порівнянь, зіставлень, пов'язаних з вибором оптимального варіанту вкладення інвестиційних ресурсів певного регіону, галузі, підприємства
4.	Організації, установи, засоби масової інформації	З метою визначення напрямів і тенденцій вкладення інвестицій, формування відповідної думки щодо даного питання відносно певного регіону, галузі чи підприємства
5.	Суб'єкти господарювання	З метою визначення тенденцій формування попиту на продукцію у різних регіонах та чинників, що його визначають

Розглянувши низку методів, для реалізації завдань цієї роботи ми обрали той інструментарій, який на нашу думку є найкращим, з огляду на його комплексне охоплення підходів оцінки ІПР. А саме метод розрахунку інтегрального індексу інвестиційної привабливості регіону, розроблений і запропоно-

ваний аналітиками Українського центру сприяння іноземному інвестуванню InvestUkraine [3], котрий являє собою деяку удосконалену версію методики Асаула А. В. [4]. Перевага цього методу полягає в тому, що він дозволяє уникнути надмірного інформативного обтяження основного показника при забезпеченні достатньо комплексного підходу до характеристики регіональних особливостей інвестиційних переваг і мінімізації впливу випадкових обставин. Згідно цього методу, для визначення рівня ІПР необхідно здійснити декілька кроків, відповідно до алгоритму, зображеного в таблиці 2.

Таблиця 2
Алгоритм визначення інтегральної оцінки інвестиційної привабливості регіону

Етап	Зміст етапу
1	Визначення факторів ІПР та груп показників, що їх характеризують.
2	Розрахунок значень показників по кожному з факторів ІПР для досліджуваного регіону.
3	Визначення еталонних значень показників по кожному з факторів ІПР.
4	Визначення вагомості кожного з факторів ІПР у загальній ІПР.
5	Розрахунок інтегрального коефіцієнта за кожним з факторів ІПР.
6	Визначення загального інтегрального індексу ІПР за всіма визначеними факторами ІПР для досліджуваного регіону.
7	Визначення шляхів підвищення ІПР досліджуваного регіону

Таблиця 3
База факторів та показників, що визначають інвестиційну привабливість регіону [3]

Показник, що характеризує вплив фактора	Спосіб визначення показника	Вагомість (bi)
<i>1. Виробничий фактор</i>		
Зростання виробництва промислової продукції, %	Індекс промислової продукції в регіоні	0,121
Обсяг виробництва на душу населення, грн./осіб	Відношення обсягу виробництва на особу населення	0,109
Частка обсягу виробництва регіону в обсязі виробництва по країні, %	Відношення обсягу виробництва в регіоні до загального обсягу виробництва в країні	0,098
<i>2. Макроекономічний фактор</i>		
Зростання обсягу ВРП, %	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту	0,06
Динаміка інфляції, %	Індекс споживчих цін	0,06
<i>3. Експортний фактор</i>		
Зростання експорту, %	Відношення обсягу експорту в поточному році до обсягу експорту в попередньому році	0,039
Частка експорту регіону в обсязі експорту країни, %	Відношення обсягу експорту в регіоні до загального обсягу експорту в країні	0,041
Обсяг експорту на душу населення, дол./ос.	Відношення обсягу експорту до чисельності населення в регіоні	0,02
<i>4. Ресурсно-сировинний фактор</i>		
Обсяг земельних ресурсів, тис. га	За даними статистики	0,031
Обсяг водних ресурсів, тис. га	За даними статистики	0,024
Обсяг лісових ресурсів, тис. га	За даними статистики	0,022
Зростання обсягу добувної промисловості регіону, %	Індекс обсягу добувної промисловості регіону	0,05
<i>5. Інвестиційний фактор</i>		
Зростання інвестицій, %	Відношення обсягу інвестицій у поточному році до обсягу інвестицій у попередньому році	0,027
Частка інвестицій в промисловість, %	Відношення обсягу інвестицій в промисловість до загального обсягу інвестицій в регіоні	0,025
<i>6. Інноваційний фактор</i>		
Зростання обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт, %	Відношення обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у поточному році до обсягу робіт у попередньому році	0,04

Закінчення таблиці 3

7. Трудовий фактор		
Середня заробітна плата в регіоні, %	За даними статистики	0,06
Рівень безробіття, %	За даними статистики	0,03
8. Соціальний фактор		
Рівень життя населення	Чисельність населення із середньодушовими загальними доходами на місяць, нижчими за прожитковий мінімум, %	0,034
Значущість регіону	Питома вага чисельності робітників, зайнятих у регіоні, в загальній чисельності робітників, зайнятих у країні	0,014
9. Інфраструктурний фактор		
Індекс обсягу перевезення вантажів автомобільним транспортом, %	За даними статистики	0,045
10. Споживчий фактор		
Зростання споживчого попиту, %	Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств	0,02
11. Екологічний фактор		
Зростання зареєстрованих випадків новоутворень, %	За даними статистики	0,03

Таблиця 4

Результати оцінки ІПР Сумської області за 2012-2014 рр.

Інтегральний показник, що характеризує вплив фактора	Сумська область			Еталонні значення (середньостатистичні по Україні)		
	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
1. Виробничий фактор	0,2390677	0,2564843	0,1991231	0,33	0,33	0,33
2. Макроекономічний фактор	0,120297	0,121023	0,1209983	0,12	0,12	0,12
3. Експортний фактор	0,070	0,050	0,060	0,10	0,10	0,10
4. Ресурсно-сировинний фактор	0,1255614	0,1247311	0,1324056	0,127	0,127	0,127
5. Інвестиційний фактор	0,0492	0,0515417	0,0532605	0,052	0,052	0,052
6. Інноваційний фактор	0,0576383	0,0339068	0,0399131	0,04	0,04	0,04
7. Трудовий фактор	0,0840299	0,0817372	0,0802486	0,09	0,09	0,09
8. Соціальний фактор	0,0406506	0,0437637	0,055668	0,048	0,048	0,048
9. Інфраструктурний фактор	0,0451342	0,0437862	0,0536789	0,045	0,045	0,045
10. Споживчий фактор	0,0202671	0,0195287	0,0220444	0,02	0,02	0,02
11. Екологічний фактор	0,0090265	0,0089189	0,010	0,03	0,03	0,03
Інтегральний коефіцієнт ІПР	0,858	0,840	0,824	1,000	1,000	1,000

На початковому етапі оцінки проводиться підрахунок показників розвитку за 11 факторами, під дією яких формується інвестиційна привабливість регіону, а отже і здатність регіону залучати інвестиційні ресурси. До них відносять виробничий, макроекономічний, експортний, ресурсно-сировинний, інвестиційний, інноваційний, трудовий, соціальний, інфраструктурний, споживчий, екологічний фактори. Кожна із зазначених груп факторів визначається певною сукупністю показників, представлених в Таблиці 3, кожен з яких має свою вагомість для інтегрального показника оцінки ІПР. Визначення цих вагомостей здійснене за допомогою експертного методу фахівцями Українського центру сприяння інтегрованому інвестуванню InvestUkraine [3].

Розрахунок та аналіз показників за цими факторами розвитку дозволяє визначити стан регіону, виявити переваги та недоліки регіональної політики, сформулювати дії по усуненню слабких позицій розвитку, дає змогу охарактеризувати основні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі регіону, розширення міжнародних зв'язків, динаміку зміни основних показників, допомагає визначити рівень розвитку інноваційної діяльності, відстежити динаміку створення інноваційних підприємств, проектів, розробок, виявити рівень сервісу, якість надання послуг, дає можливість визначити забезпеченість регіону трудовими ресурсами, рівень якості життя та дохід-

ності громадян, а також допоможе охарактеризувати рівень екологічного стану регіону, відобразити реальну ситуацію екологічного розвитку і т.д.

Наведені показники слід розраховувати, використовуючи данні статистичної звітності Державної служби статистики України [5]. В якості еталонних показників слід приймати середньостатистичні по Україні. Ці еталонні показники дають можливість відстежити, які позиції регіону є слабкими і наскільки вони відрізняються від середньостатистичних значень по регіонах України.

Наступним кроком здійснення оцінки інвестиційної привабливості є визначення на основі розрахованих показників інтегрального індексу інвестиційної привабливості i -го регіону за формулою 1:

$$I_{\text{инт}} = \sum_{i=1}^h \frac{I_i}{I_{\text{ет.}i}} \cdot b_i, \quad (1)$$

де $I_{\text{инт}}$ – інтегральний показник інвестиційної привабливості регіону;

I_i – i -й показник інвестиційної привабливості регіону;

$I_{\text{ет.}i}$ – i -й еталонний показник інвестиційної привабливості регіону;

b_i – вагомість i -го показника.

Отриманий результат інтегрального індексу інвестиційної привабливості потребує інтерпретації відповідно до зон інвестиційної привабливості: показник

регіонів з високим рівнем інвестиційної привабливості (зона високої інвестиційної привабливості) перебуває в інтервалі $0,67 \leq I_{\text{інт.}} \leq 1$; із середнім (зона середньої інвестиційної привабливості) – $0,34 \leq I_{\text{інт.}} \leq 0,66$; з низьким рівнем (зона низької інвестиційної привабливості) – $0 \leq I_{\text{інт.}} \leq 0,33$.

Відповідно до отриманих результатів оцінки інвестиційної привабливості можна сформулювати регіональну стратегію розвитку, переглянути пріоритетні напрямки вкладення коштів та розробити конкретні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості регіону [6].

Узагальнені результати оцінки ППР за 2012-2014 рр. для Сумської області, отримані відповідно розрахунків за розглянутою методикою, наведено в таблиці 4.

Наведемо приклад знаходження загального інтегрального коефіцієнта ППР Сумської області за 2012 рік. Аналогічно розраховувались інтегральні показники ППР і за 2013 рік, і за 2014 рр.

$$I_{\text{інт.}}^{2012} = 95,6/98,2 * 0,121 + 21761,8/30721 * 0,109 + 1,8/4 * 0,098 + 101,7/100,2 * 0,06 + 98,8/99,8 * 0,06 + 111,66/100,84 * 0,039 + 1,44/4,79 * 0,041 + 1,03/1,81 * 0,02 + 1739,1/1710,2 * 0,031 + 94,1/92,8 * 0,024 + 460/424,8 * 0,022 + 93,5/101,9 * 0,05 + 102,1/108,5 * 0,027 + 33,5/35,2 * 0,025 + 1,43/0,989 * 0,04 + 2503/3026 * 0,06 + 8,6/7,5 * 0,03 + 7,5/9,1 * 0,034 + 2,55/2,83 * 0,014 + 100,9/100,6 * 0,045 + 113,8/112,3 * 0,02 + 3,4/11,3 * 0,03 = 0,858$$

Отже, як бачимо, значення інтегрального показника ППР протягом трьох досліджуваних років знаходяться в інтервалі $[0,67; 1]$, що відповідає *зоні високої інвестиційної привабливості регіону*. Проте, з кожним наступним роком спостерігається тенденція до зниження цього показника: у 2012 році він становив 0,858, у 2013 році – 0,84, у 2014 році – 0,824. До такого результату призвело зниження показників деяких факторів ППР протягом досліджуваного періоду, особливо виробничого фактору, адже він має найбільший вплив на ППР області, а також відставання від деяких еталонних показників, про що свідчать попередні розрахунки.

Таким чином, досліджуваний регіон має досить високий рівень інвестиційної привабливості, але котрий, на жаль, недостатньо цікавить інвесторів. Тому для підвищення рівня інвестиційної привабливості Сумської області та подальшого успішного залучення інвестицій в економіку регіону його *діяльність повинна бути спрямована на*: 1) підвищення загального розвитку економіки регіону через впровадження прогресивних технологічних процесів у промисловість; 2) розширення поінформованості інвесторів щодо можливостей вкладення коштів у привабливі галузі економіки регіону; 3) здійснення заходів, спрямованих на збільшення надходжень вітчизняного та іноземного капіталу в підприємства області; 4) здійснення постійного моніторингу та аналізу інвестиційної діяльності в регіоні; 5) підвищення обізнаності міжнародних ділових кіл про соціально-економічний потенціал та інвестиційні можливості підприємств регіону з визначенням пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення цієї мети; 6) координацію діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій області щодо підвищення рівня економічного розвитку і поширення інформації про інвестиційний імідж Сумської області а Україні та світі (наприклад, організація різноманітних бізнес-форумів та конференцій, тим самим розширюючи географію партнерства).

Також забезпечення інвестиційної привабливості регіонів вимагає комплексного підходу, перш за все з боку органів державного регулювання щодо визначення нормативно-регулюючих основ інвестування, чіткої інвестиційної політики з відповідними механізмами реалізації її як на державному, так і регіональному рівнях. Особливу увагу необхідно звернути на перелік факторів, які в більшій мірі будуть сприяти формуванню інвестиційної привабливості регіонів, сприятливому режиму іноземного інвестування; забезпечення стабільної нормативно-правової бази щодо здійснення інвестиційних процесів як в регіоні, так і в країні загалом; поліпшення стану функціонування інвестиційних ринків; забезпечення державної підтримки і стимулювання інвестиційної діяльності; оптимізація режиму іноземного інвестування; забезпечення стабільності національної грошової одиниці; ефективне валютне регулювання; поліпшення стану фінансово-кредитної сфери регіону та країни; підвищення рівня розвитку банківської системи щодо інвестування; посилення боротьби з корупцією; поліпшення захисту інвесторів тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Відповідно до проведеного дослідження, Сумська область має досить високий рівень інвестиційної привабливості, але котра, на жаль, недостатньо цікавить інвесторів. Ми вважаємо, що залучення нових інвестицій залежить від зусиль місцевих органів влади, їх бажання і вміння показати переваги і можливості регіону. Для цього були визначені напрямки та шляхи підвищення інвестиційної привабливості Сумської області та досягнення високого рівня її інвестування. Високий рівень інвестицій не є самоціллю, звісно. Проте він є індикатором нормального розвитку регіону, і країни, як наслідок. Інвестиції, в тому числі і іноземні, можуть бути «притягнуті» тільки при твердій впевненості в стабільному економічному зростанні. Сучасні інвестиційні умови такої впевненості не створюють, а це означає, що залучення інвестицій як і раніше залишається низьким. Тому збільшення обсягів іноземних інвестицій сьогодні – це зростання доходів населення в майбутньому. Сприяючи їх залученню, можна в перспективі розраховувати на збільшення робочих місць, підвищення рівня заробітної плати та отримання надійних соціальних гарантій.

Таким чином, реалізація заходів щодо покращення інвестиційної привабливості забезпечить ріст залучення значних обсягів інвестування, а значить і стабілізацію економічного та соціального стану області.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кремень О. І. Особливості оцінювання інвестиційної привабливості регіону / О. І. Кремень, В. І. Куберка // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – К., 2010. – № 7. – С. 212-224.
2. Лиса О. І. Напрями підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора економіки Західного регіону України / О. І. Лиса // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.03. – С. 203-211.
3. Український центр сприяння іноземному інвестуванню InvestUkraine. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://investukraine.com>
4. Асаул А. В. Систематизація факторів, що характеризують інвестиційну привабливість регіонів // Регіональна економіка. – 2004. – № 2. – С. 53-62.
5. Державна служба статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Мамуль Л. О. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості регіонів / Л. О. Мамуль, Т. А. Чернявська // Вісник економічної науки України. – 2005. – № 1. – С. 83-89.